

РЕШЕНИЕ

№ 1157

гр. София, 19.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 12-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на дванадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Атанас Кеманов

Членове: Надежда Махмудиева
Нина Стойчева

при участието на секретаря Валентина Игн. Колева
като разгледа докладваното от Атанас Кеманов Въззивно гражданско дело № 20221000500848 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното :

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение №265874 от 24.09.2021г., постановено по гр.д.№9944/2016г., СГС е осъдил Прокуратура на РБ да заплати на Г. Й. С., ЕГН*****, на основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, сумата от 30 000/тридесет хиляди/лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществен вреди причинени от незаконно обвинение в извършване на престъпление, по което е бил оправдан с влязла в сила присъда по НОХД№С-1/2006г. на СГС, ведно със законната лихва, считано от 23.09.2014г. до окончателното ѝ изплащане, като е отхвърлил иска за разликата до пълния предявен размер от 500 000лв.

Срещу решението в осъдителната му част е постъпила жалба от ответника, в която се правят оплаквания за неговата неправилност.Присъденото от съда обезщетение е прекомерно и не е съобразено със съдебната практика в сходни случаи, в които са присъждани обезщетения в значително по-ниски размери.Необоснован е извода на съда относно продължителността на наказателното производство, тъй като органа на обвинение не е подал протест срещу постановената спрямо ищеца оправдателна присъда, поради което следва да се приеме, че същата е влязла в законна сила спрямо него на 18.01.2013г.Ищецът е бил оправдан поради недоказаност на обвинението, поради което въззивната инстанция не би могла да отмени оправдателната присъда, респ. основаниято за оправдаване, доколкото това е възможно най-благоприятното основание за оневиняване на подсъдимия.В процесния

случай съдът не би могъл да вземе предвид продължителността на наказателното производство, тъй като ищецът е сезирал ИВСС за заплащане на обезщетение, което искане е било оставено без разглеждане, тъй като е било просрочено. Правилна е съдебната практика, която приема, че в предявения по реда на чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ иск се включва и продължителността на наказателното производство, но това е приложимо само в случая, в който възможността да се предяви иск по чл.2б от ЗОДОВ не е била преклудирана. От съдържанието на исковата молба се установява, че ищецът не е претендирал вреди от наложените в хода на наказателно производство мерки за процесуална принуда, поради което и съдът е нямал право да ги съобрази при обосноваване размера на обезщетението за неимуществени вреди. Същото се отнася и за приетата от съда връзка между действията на ответника и влошените отношения с жената, с която и живеел на семейни начала. Такива вреди не са били претендирани от ищеца. С оглед на горното моли съда да отмени решението в обжалваната му част и отхвърли изцяло предявения иск, а в условията на евентуалност да намали размера на обезщетението.

Ищецът Г.С. не е депозирал отговор.

Съдът като съобрази твърденията и възраженията на страните, както и представените по делото доказателства намира за установено следното от фактическа и правна страна :

Жалбата на ответника е в срок и производството пред въззивния съд е допустимо. Разгледана по същество е неоснователна.

Атакуваното решение е валидно и допустимо, поради което съдът е обвързан от направените оплаквания, които касаят неговата правилност. Не е спорно между страните, че действията на прокуратурата по повдигане и поддържане на обвинение срещу ищеца за извършено престъпление от общ характер са незаконни, доколкото същият е бил оправдан с влязла в законна сила присъда, а се спори относно размера на следващото се обезщетение за неимуществени вреди.

В процесния случай се претендира обезщетение за претърпени вреди от повдигане на обвинение срещу пострадалото лице за извършено престъпление от общ характер, по което е било оправдан, което е основание да бъде ангажирана отговорността на държавата, чрез нейните органи – прокуратура. Обезщетението, което пострадалото лице може да претендира, обхваща всички преки и непосредствени вреди, които са последица от увреждането.

Отговорността на държавата, в лицето на нейния орган, който е причинил вредата, следва да се носи по реда на чл.2, т.3 от ЗОДОВ. В тези случаи обезщетението за неимуществени вреди обхваща и вредите от незаконно задържане под стража и наложен домашен арест/т.13 от ТР№3/04г./.

Съобразно общите разпоредби за разпределение на доказателствената тежест ищецът по иск за неимуществени вреди следва да установи основанието на иска си, а размерът на претърпените вреди следва да бъде определен от съда по справедливост. Последната не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни обстоятелства, които

трябва да се имат предвид при определяне на размера на обезщетението.

На първо място от значение за определяне на размера на обезщетението е естеството на повдигнатото обвинение срещу пострадалото лице. На ищеца е повдигнато обвинение за извършено престъпление от общ характер, което е тежко умишлено по смисъла на чл.93, т.7 от НК, тъй като за неговото извършване е предвидено наказание лишаване от свобода от петнадесет до двадесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна.

От голямо значение е периода, в който е започнало и приключило наказателното производство с влязъл в законна сила акт на съда/прокуратурата/, който в процесния случай възлиза на десет години. Неоснователни са оплакванията на ответника за неправилно определена от страна на първоинстанционния съд продължителност на наказателното производство. Не е спорно по делото, че по отношение на ищеца е била постановена оправдателна присъда от първоинстанционния съд, която е била протестирана от прокуратурата само по отношение на останалите подсъдими. Независимо от това привлеченото към наказателна отговорност лице е станало страна във въззивното производство и спрямо него производството е приключило след влизане в законна сила на решението на апелативния съд. Съобразно т.4 от Тълкувателно решение № 5/21.05.2018 г. по тълкувателно дело № 5/2017 г. на ОСНК на ВКС, „когато с присъдата или решението са осъдени няколко подсъдими, за няколко деяния, и съдебният акт е обжалван или протестиран частично - само по отношение на част от дейците и/или част от деянията, присъдата или решението във всички части и за всички подсъдими влизат в сила с постановяване на акта на въззивната инстанция, когато този акт е окончателен, а ако подлежи на обжалване - с постановяване на решението на касационната инстанция. Подадените жалба и протест не ограничават пределите на проверка и правомощията на въззивната инстанция, като същата има възможност да промени основанията за оправдаване на подсъдимия, спрямо който присъдата не е протестирана, поради което съдебният акт следва да се приеме за влязъл в сила с влизане в сила на акта на въззивната инстанция. Подаването на въззивна жалба или протест поддържа висиящността на целия процес и страните пред втората инстанция са същите, както пред първата“. Изложеното в решението важи и в случая, в който подсъдимия е бил оправдан поради недоказаност на обвинението.

Следва да се вземе предвид и това, че по отношение на ищеца е била постановена оправдателна присъда още при разглеждане на делото от първоинстанционния съд. Въпреки обстоятелството, че подаденият срещу останалите подсъдими протест е поддържал висиящността на производството и спрямо ищеца, то е липсвала процесуална възможност въззивния съд да влоши положението му.

Неоснователни са оплакванията, че в конкретния случай съдът не може да вземе предвид продължителността на наказателното производство, тъй като пострадалият е направил искане пред ИВСС за заплащане на обезщетение, което е било оставено без разглеждане като просрочено. Пропускането на срока по чл.60а, ал.4 от ЗСВ лишава пострадалия да претендира обезщетение за нарушеното му право на разглеждане на делото в

разумен срок по реда на Глава 3-та от ЗСВ, която предвижда облекчена процедура за извънсъдебно решаване на спора, но това не лишава лицето да претендира обезщетение по общия ред. При определяне на обезщетение за неимуществени вреди, които са претърпени от повдигане и поддържане на незаконно обвинение следва да се вземе предвид периода, в който лицето е търпяло негативите да бъде обвиняем.

От значение е и периода, в който на ищеца са били най-тежките мерки за процесуална принуда – „задържане под стража“ и „домашен арест“. Продължителността на първата от наложените мерки е продължила една година и един месец, а втората – една година и девет месеца. Неоснователни са оплакванията на жалбоподателя, че ищецът не е претендирал обезщетение за вредите, които са били търпени от определените му мерки за неотклонение. От съдържанието на исковата молба се установява, че в хронологичен ред са описани незаконните действия на ответника, като е посочено изрично, че обезщетението включва и вредите от тези действия – стр.3, абз.2 от ИМ.

От показанията на разпитаните свидетели се установява, че ищецът е изживял тежко повдигнатото му обвинение. Станал изнервен и раздразнителен. За дълъг период от време не е могъл да се намери работа. Отношенията с жената, с която живеел на семейни начала се влошили, а впоследствие двамата са се разделили. Усещал негативното отношение на близки и познати, които били запознати с обвинението поради широкото му медийно отразяване.

С оглед на горното съдът намира, че предявеният с правно основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ иск е основателен и следва да бъде уважен за сумата от 30 000лв.

Налице е съвпадане на крайните изводи на първоинстанционния и въззивния съд, поради което решението в обжалваната му част следва да бъде потвърдено.

Предвид горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №265874 от 24.09.2021г., постановено по гр.д. №9944/2016г. на СГС в частта, в която Прокуратура на РБ е осъдена да заплати на Г. Й. С., ЕГН*****, на основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, сумата от 30 000/тридесет хиляди/лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди причинени от незаконно обвинение в извършване на престъпление, по което е бил оправдан с влязла в сила присъда по НОХД№С-1/2006г. на СГС, ведно със законната лихва, считано от 23.09.2014г. до окончателното ѝ изплащане

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва в месечен срок от връчването му на страните пред ВКС по реда на чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____